

Nieuwsbrief

Onderwijscoördinatie van de Zusters van Berlaar

WAARIN BESTAAT DE EIGENHEID VAN EEN CONGREGATIONEEL SCHOOLBESTUUR...?

Het was een bonte verzameling van ruim 70 religieuzen, bestuurders en algemeen directeurs die samenkwamen te Brugge, in de abdij Zevenkerken, op woensdag 14 september 2016. Het initiatief ging uit van OCR, het Onderwijscomité van de religieuzen. De abdijsgemeenschap te Brugge zorgde voor een hartelijk onthaal op deze schitterende nazomerdag. Voor de groep scholen van de Zusters van Berlaar namen deel: Albert De Wilder, bestuurder VZW 'Scholen van de Zusters van Berlaar—Kapellen', Chris Lambrechts, CoDi VZW 'Vrije Basisscholen van de Zusters van Berlaar' en Jan Van Deuren, onderwijscoördinator. Tijdens de voormiddag gingen twee voordrachten door. Koen De Fruyt, diensthoofd Identiteit bij de Broeders van Liefde, gaf een stevig onderbouwde lezing over de uitdagingen waar we als congregationale schoolbesturen voorstaan in het veranderend onderwijslandschap. Met dat laatste wordt uiteraard de bestuurlijke schaalvergroting bedoeld, waarbij de nogal directieve regionale insteek de vaak veel bredere werking van de scholennetwerken van congregaties doorkruist. Aansluitend deed Jan Van Deuren een voorzet om meer concreet de hand te leggen op de elementen die eigen zijn aan de werking van een congregationeel schoolbestuur. We geven ze weer op pagina 2 van deze Nieuwsbrief. Wie de gehele context hierbij wil lezen, verwijzen we graag naar www.zusters-berlaar.be, klik op 'downloads' en open download nr. 20.

Na een overheerlijke middaglunch, die gepaard ging met vele aangename en geanimeerde gesprekken, werd de namiddag gevuld met gespreksgroepen in de vorm van een "wereldcafé", en wel rond deze drie thema's:

- multiculturele en multireligieuze evoluties in onderwijs;
- wat met de specifieke eigenheid van het opvoedingsproject nu de congregationale besturen lekenorganisaties worden?

We keerden huiswaarts met een hoofd vol rijke ideeën en alleszins met de overtuiging dat we hierover met onze besturen en directies in gesprek moeten gaan.

De samenkomsten met de twee directiegroepen—Basisscholen op 28 november 2016, Secundaire scholen op 29 november—stonden dan ook volledig in het teken van dit thema. Telkens gaf de onderwijscoördinator aan de hand van een PowerPoint de insteek betreffende de eigen kenmerken van een congregationeel bestuur, waarna in groepen gewerkt werd. Bij de elf directieleden van de Basisscholen gaf Chris Lambrechts eerst haar ervaringen en indrukken van deze dag weer. De vragen die we de groepen voorlegden waren:

- welke van de aangegeven elementen van eigenheid herkennen jullie het meest?
- Welk element of elementen wordt/worden te weinig in het licht gesteld en verdienen meer aandacht?
- Zien jullie elementen die vergeten werden?

Op 28 november mochten we rekenen op de aanwezigheid van zuster Leen Hertsens, op 29 november was zuster Marie Josee Kempen erbij. Ook Rosanne Heirman en Werner Beyers sloten die dag aan, alsook André Saelen die de besprekingen over

IN DIT NUMMER:

EIGENHEID CONGREGATIONELE BESTUREN	2
100 JAAR BASISCHOOL IN BEERZEL	3
DBFM-SCHOOL GEOPEND IN HHVM—BERLAAR	3
FUSIE SCHOOLBESTUREN KAPELLEN	4
NIJWSSPROKKELS...	4

- Identiteit en bestuurlijke organisatie;

EIGENHEID CONGREGATIONELE BESTUREN—VERVOLG

bestuurlijke samenwerking in de regio Berlaar—Heist-op-den-Berg mee volgt.

Telkens werd aan het einde terug verzameld voor een kort plenum, waarin elke groep de ontwikkelde gedachten weergaf en daar zat veel rijkdom in! Dit alles wordt nu samengevat in één gezamenlijk document, dat we in de loop van 2017 aan de verschillende schoolbesturen aanbieden. Met dank aan de verslaggevers van de groepen voor de ingediende teksten!

Maar er is meer: het werk dat we deden heeft ook een bijkomende en specifieke betekenis. Immers, in 2020 bestaat de congregatie 175 jaar **en naar aanleiding van dat gebeuren, wensen we een nieuwe uitgave te realiseren van het congregationeel project “Hart van God op aarde zijn”**. Niet alleen is een actualisering na bijna 20 jaar echt wel nodig, maar bovendien wordt het één gezamenlijke tekst voor zowel basisscholen als secundaire

instituten. Een onderscheid in niveaus maken we niet meer. Het denkwerk van de verschillende groepen biedt heel wat materiaal voor deze revisie. Tegen september 2017 zullen we vanuit het Algemeen Bestuur van de congregatie oproepen om deel te nemen aan de redactieploeg die het vernieuwde project uitwerkt en drukklaar maakt.

Tenslotte nog dit: van de studiedag te Brugge zelf wordt een slottekst gemaakt die de gedachten samenbrengt van de namiddagssessies in de groepen. Ook deze tekst zullen we aan alle bestuurders, leden van algemene vergaderingen en directies bezorgen. Zo blijft het spiritueel erfgoed van de congregaties, dat zoveel input aan het Vlaamse onderwijs heeft gegeven, ook in de toekomst bron van vreugde en inspiratie voor onze scholen.

Een woord van dank aan al onze directieleden voor hun enthousiaste en warme medewerking aan de samenkomsten van 28 en 29 november 2016!

EIGENHEID CONCREET...: EEN POGING TOT OPLIJSTING

Bij de opsomming die hier gemaakt wordt, is het geenszins de bedoeling een ranking op te stellen of een vergelijking te maken met andere schoolbesturen. Neen, we willen enkel elementen aangeven die kunnen bijdragen tot het nader bepalen van de eigenheid van congregationele schoolbesturen en hun pedagogische werking. Immers, de stichters van onze scholen leveren ons levensverhalen die schatkamers zijn van doorleefd charisma, spiritualiteit en levenswijsheid. We vermelden volgende kenmerken die bijdragen tot de eigenheid:

- **de tekenen van de tijd lezen**
- **Gastvrijheid beoefenen**
- **Luisteren naar de eigen traditie en deze blijvend vernieuwen**
- **Communio bevorderen**
- **Herauten zijn van vreugde en hoop**
- **Het huis is nooit af**
- **Leren leven met wijde blik: mondiaal**
- **Hoogstaande organisatievormen nastreven.**

Voor verdere achtergrondinformatie: zie
www.zusters-berlaar.be
 Klik op 'downloads' en open download nr. 20.

EEN EEUWLANG AANWEZIGHEID IN BEERZEL...

In volle oorlogstijd startten de Zusters van Berlaar met een school in Beerzel, deelgemeente van Putte, in gebouwen vlak aan de Sint-Remigiuskerk. We schrijven 4 december 1916 en er kwamen 115 lagere schoolkinderen, waar er slechts plaats was voor 50. De "bewaarschool" begon op Pasen 1917 met 92 kinderen.

In september 1938 neemt men de nieuwe gebouwen aan de Beerzelberg in gebruik, op de plaats waar tot op vandaag deze bloeiende basisschool is gesitueerd. Het gebouwencomplex met klooster, kleuterbouw, lagere afdeling en turnzaal is de gekende stek voor honderden kinderen die er school lopen of gelopen hebben. Zuster Annie Smets kwam hier als leerkracht in 1970 en werd kort nadien directie, een taak die zij tot einde 1987 zal blijven waarnemen. Tijdens haar directieperiode werd de gemeenteschool overgenomen door de vrije school (1980). Velen kennen zuster An-

nie in haar latere functie als verantwoordelijke voor het basisonderwijs van de congregatie.

Sedert 1 september 2013 staat de school onder de deskundige leiding van Nick Verbraeken. Samen met het voltallige schoolteam en in samenwerking met de parochie werd een jubileumdag uitgewerkt op zondag 4 december 2016. Een feestelijke eucharistieviering in een afgeladen volle Sint-Remigiuskerk opende de dag, waarna in stoet naar de school werd gestapt. In de turnzaal werd er gespeecht en werden de genodigden van drank en hapje voorzien. De hele school stond open, er was een tentoonstelling en... men kon ook het voormalig klooster bezoeken dat, middels een gesubsidieerd AGION-project, geherconditioneerd wordt naar het gebruik door de school. Ruim 300 leerlingen vinden momenteel in Beerzel onderwijs en vorming door een enthousiast team.

Proficiat aan de eeuwling!

Vanaf oktober 2016 is er in de basisscholen van het Franstalige officiële onderwijs in ons land nog één uur godsdienst of moraal. Daarnaast komt het vak Opvoeding en Burgerschap. Vrijstelling van godsdienst of moraal is mogelijk. Dan krijgt men 2 uur Opvoeding en Burgerschap. De Franstalige bisschoppen zijn tevreden dat er ondanks alle politieke druk toch nog een uur katholieke godsdienst blijft.

(bron: Tertio, 15 juni 2016)

DBFM SCHOOL GEOPEND IN BERLAAR...

Kunstwerk van Koen Lemmens

Op vrijdagavond 30 september 2016 werd het nieuwe gebouw van *Heilig Hart van Maria Berlaar*, gerealiseerd via de DBFM-formule, officieel geopend. De 400 leerlingen van de 1ste graad volgen er sinds 1 september 2016 les. Zowat 200 genodigden verzamelden in de centrale en ruime inkomruimte, "het Hart" en luisterden naar een boeiende en speelse avond met klank en beeld. Bij een gezellige receptie werd nog lang nagepraat en kon men ook het hele gebouw bezoeken.

Schoolbestuur en directies konden op zeer aangename wijze samenwerken met architectenbureau ELD (Antwerpen) en met Bouwbedrijf MBG (Antwerpen) en het resultaat mag gezien worden!

Zoals in Mariaburcht Stevoort en Mater Salvatoris Kapellen werd ook voor dit gebouw aan beeldend kunstenaar Koen Lemmens gevraagd om in een kunstwerk te voorzien. Dat werd in de centrale inkomruimte "het Hart" aangebracht en onthuld op de avond van de opening.

Onderwijscoördinatie van de Zusters van Berlaar

Zoals reeds in de vorige Nieuwsbrief aangegeven, werd te Kapellen de fusie doorgevoerd van de twee Kapelse schoolbesturen van de Zusters van Berlaar. Op 8 december 2016 werd te 14.00 uur een Buitengewone Algemene Vergadering gehouden van de VZW Instituut Mater Salvatoris: deze werd van naam veranderd, de zetel verhuisde van Berlaar naar Kapellen en Basisschool Klavertje Vier kwam mee onder het bestuur. Voortaan wordt dit niveau overschrijdend schoolbestuur genoemd: VZW 'Scholen van de Zusters van Berlaar—Kapellen'. Op die wijze wordt de band met de stichters verankerd voor de toekomst. Te 15.00 uur werd dan, in het bijzijn van het Notariaat Van de Poel (Beerzel), de VZW Vrije scholen van Kapellen centrum in vereffening gesteld en te 16.00 uur hield de vernieuwde Raad van bestuur zijn eerste korte planningsvergadering. Hierboven een sfeerbeeld van de algemene ledenvergadering die met aandacht naar de notaris en zijn medewerker luistert...

De Raad van bestuur wordt voorgezeten door de heer Stef Adriaenssens, die reeds heel wat jaren bestuurder was van de VZW Instituut Mater Salvatoris. De Raad bestaat uit acht bestuurders en de congregatie is vertegenwoordigd door zuster Marie Josee Kempen, zuster Andrea Caers en onderwijscoördinator Jan Van Deuren. Albert De Wilder, gedurende heel wat jaren voorzitter van het schoolbestuur van de Basisschool, neemt in het nieuwe bestuur de taak van ondervoorzitter op.

Een speciaal woord van dank aan directies Walter De Raedt en Peter Sterckx die borg stonden voor een schitterend ont-haal in de 'Oase' en zorgden voor een natje en een droogje om deze geslaagde fusie te overgieten...

NIEUWSSPROKKELS...

- De congregatie van de Zusters van Berlaar heeft een nieuwe bestuursploeg die door Bisschop Johan Bonny officieel werd ingesteld en gezonden op 28 december 2016. In opvolging van het kieskapittel dat eerder die maand plaatsvond, werd zuster Marie Josee Kempen aangesteld tot Algemeen overste, daarin bijgestaan door zuster Monique Vanden Broeck, Algemeen assistente. Als raadsleden werden verkozen: zuster Andrea Caers en zuster Ludwine Van Roie. We wensen hen alle goeds toe en houden eraan ook de vorige equipe o.l.v. zuster Leen Hertsens te danken voor de jarenlange samenwerking en voor de grote interesse en steun voor het onderwijs.
- Onze dank gaat ook uit naar zuster Mia Nickmans en mevrouw Ghislaine Esselen. Tijdens de Buiten-

gewone algemene vergadering van het instituut Mariaburcht te Stevoort op 24 november jl. gaven zij hun ontslag uit het bestuur. We zijn tevens verheugd zuster Marie Josee Kempen, zuster Patrik Oostens en oud-directeur Jos Verhuizen te hebben kunnen opnemen als nieuwe leden.

- Wij melden het overlijden van de heer Jos Dries (° 14.08.1930) te Essen op 11 november 2016. Jos was gedurende vele jaren actief in het plaatselijk bestuurscomité van de scholen "Mariaberg" te Essen en mochten we leren kennen als een gedegen en zacht-aardig bestuurslid, als diaken steeds bekommerd om het christelijk karakter van de scholen.
- Zuster Marie Josee Kempen dankt via deze weg voor de vele blijken van medeleven die zij mocht ontvangen n.a.v. het overlijden van haar vader, Louis Kempen (° 22.06.1930), overleden te Berlaar op 11 december 2016.